ਵਰਨਨ

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਅਨੁਸਾਰ

(2023 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 639)

ਜੁਲਾਈ 28, 2023

[ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ ਅਤੇ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI-ਧਾਰਾਵਾਂ 16, 17, 18, 38, 20, 39, 40 ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 13, 43D(5) – ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ – ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ—ਭੀਮਾ-ਕੋਰੇਗਾਂਵ ਹਿੰਸਾ — ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ — ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ — ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ/ਕਾਰਜ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਐਨ.ਆਈ.ਏ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ); ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਿਖਾਇਆ — ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕੈਡਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਫੈਸਲਾ: ਪੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਣੀ-ਸੁਣਾਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ – ਪੱਤਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ – ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਜਮਾਨਤ-ਰੱਦ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਧੀਨ – ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ – ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ – ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਹਨ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ – ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ – ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 121, 121A, 124A, 153A, 505(1)(b), 117, 120B ਨਾਲ 34 – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 14, 21 – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਕਟ, 2008 – ਜਮਾਨਤ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਧਾਰਾ 15(1)(a)(i) – ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਫੈਸਲਾ: ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (a) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਸਾਹਿਤ ਰੱਖਣਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ

ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15(1)(b) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ – ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 15(1)(b) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਧਾਰਾ 20 – ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿ ਕੌਣ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਪੜਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 20 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਧਾਰਾ 2(k), 2(lm), 15 – ਫੈਸਲਾ: "ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(k) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ – ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(lm) ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਉਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ – ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ – 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ – ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

ਜਮਾਨਤ – ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ – ਫੈਸਲਾ: ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 173, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਯਕੀਨੀ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀਆਂ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ – ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 173 – ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਧਾਰਾਵਾਂ 38, 39 – ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੋਵੇ – ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਸਬੰਧੀ ਧਾਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ – ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ – ਜਿਹੜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜ਼ਮਾਨਤ – ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪਰੀਖਿਆ" – ਫੈਸਲਾ: ਜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਤਹੀ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪਰੀਖਿਆ" ਨੂੰ ਸੰਤੁ□ਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁ□ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਧਾਰਾਵਾਂ 38, 39, 43ਡੀ (5) – 'ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ' – ਫੈਸਲਾ: ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 43ਡੀ (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜ਼ਮਾਨਤ – ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਇਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ

ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1985 – ਧਾਰਾ 37 – ਫੈਸਲਾ: 1967 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਇਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਖਤ ਹਨ – ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਜ਼ਮਾਨਤ – ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 – ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ – ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ – ਫੈਸਲਾ: ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਮ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ – ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਲੇਖ 21 – ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ - ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਉਪਬੰਧ - ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਆਯੋਜਤ: ਜਦੋਂ ਕਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵਧੇਰੇ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ - ਅਪਰਾਧ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਐਕਟ ਦੇ - ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 - ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 - ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਾਵ ਜੋ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਰਾਮਦੀਆਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਤ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਸਸ਼ਸਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਸਮਗਰੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਤੀਜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਏ.ਐਫ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਮਗਰੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਗਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੌਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਪਾਰਟੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ। ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਜੁੜਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਏ.ਐਫ. ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜੋ 1867 ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ V ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 16, 17, 18, 18B, 20, 38, 39 ਅਤੇ 40 ਹਨ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਗਰੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15(1) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਸੈਕਸ਼ਨ 15(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਾਹਿਤ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ

ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਲਟਣਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1)(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸੱਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1.2 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਧਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਖਾਤਾ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਅਣਨਾਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ 'ਐਸ' ਨੂੰ ਅਫ ਨੂੰ "ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ" ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਖਰਚੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਏ' ਦਾ ਨਾਮ, ਜਿਸਦਾ ਉਪਨਾਮ ਭੇਲਕੇ ਹੈ, ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਬੰਧ "ਆਰ-19" ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਅਰੁਣ (ਭਾਵ, ਅਫ) ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 'ਡੀ' ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। 5ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2017 ਦੀ ਸੰਚਾਰ ("ਆਰ-5"), ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਸ' ਵਲੋਂ 'ਪੀ' ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ, ਅਫ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਉਲਲੇਖਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਅਫ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1.3 ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਹਨ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਤੀਜੀ-ਧਿਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੰਭਾਵੀ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ 18 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 18B ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ. ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸਲ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦਾ. ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ 1967 ਐਕਟ ਦੇ VI. ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ 1967 ਐਕਟ ਦੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। [ਪਰਾ 29]

1.4 ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਹੈ, ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵੀ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਏ.ਐਫ.ਆਈ. ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਐਮ.ਐਲ.) ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. ਨਾਲ ਜੁੜਾਵ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਾਹੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ.ਐਫ.ਆਈ. ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਬੰਧ 2002-2007 ਦੇ ਵਰਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 5174 – ਮਨਜ਼ੂਰ।

1.5 “ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ” ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(k) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਅੱਤਵਾਦ” ਅਤੇ “ਅੱਤਵਾਦੀ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। “ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ” ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(m) ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਇਸੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੰਗਠਨ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ “ਅੱਤਵਾਦੀ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ – ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 38 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਟਾਈਟਲ “ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਪਰਾਧ” ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। “ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ” [ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(m) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ], ਸਿਰਫ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(k) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ‘ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ’ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪੈਰਾ 32 ਅਤੇ 33)

1.6 ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਜੁਰਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ. ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦਾ ਘੇਰਾ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਟ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਲਈ। ਪਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ। ਪਰ ਉਹੀ ਲਾਈਨ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਬੂਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਹੈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987, ਦ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਾ 34 ਅਤੇ 35]

1.7 ਜਹੂਰ ਅਹਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਤਾਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਤਬ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਮੁੱਖ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਤਹੀ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪਰੀਖਿਆ" ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੁਣੀ-ਸੁਣਾਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ "ਸੰਘਰਸ਼" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ, ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1060 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.8 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 38 ਅਤੇ 39 ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43D (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਬਿਹਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਖਾਤੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪਰਯਾਪਤ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਔਚਿਤ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ।

1.9 ਇਹ ਖੋਜਾਂ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਸਖਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਇਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇੱਥੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। (ਪੈਰਾ 40)

1.10 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਅੰਡਰਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਮਿਆਦ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਸਟੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਕਿ ਇਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧਾਰਾ ਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ,

ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਸੀਮਿਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਬੇਸ਼ੱਕ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਅਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ।

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ (2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 713; ਅੰਜਲੀ ਹਰੀਸ਼ ਸੋਲੰਕੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 723 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਯੇਂਦਰ ਸਰਸਵਤੀ ਸਵਾਮੀਗਲ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2005) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 13; [2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 160; ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 253; [1962] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 622; ਗੁਰੂਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਯੂ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118; [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 358 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.11 ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। [ਪੈਰਾ 45][9]-ਸੀ1-ਡੀ

ਰੋਮਿਲਾ ਥਾਪਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 260/2018; ਥਵਾਹਾ ਫਸਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1000; ਸਾਗਰ ਤਾਤਜਾਰਾਮ ਗੋਰਖੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 725; ਅਨੁਪ ਭੂਇਆਂ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 338; ਹਿਰੇਨ ਵੇਸ਼ਨੂ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602; [1994] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360; ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਬਨਾਮ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਿਤੇਂਦਰ ਭੀਮਰਾਜ ਬਿਜਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1990) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 76; [1990] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 63; ਉਸਮਾਨਭਾਈ ਦਾਊਦਭਾਈ ਮੇਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271; [1988] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 225 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 639 ਦਾ 2023.

ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 15.10.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 3007 ਦਾ 2021.

ਨਾਲ
ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 640 ਦਾ 2023.

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮੇਹਤਾ, ਐਸਜੀ, ਕੇ ਐਮ ਨਟਰਾਜ, ਏਐਸਜੀ, ਮਿਸ ਰੇਬੇਕਾ ਜੌਨ, ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋ., ਜਵਾਹਰ ਰਾਜਾ, ਚਿਮੇ ਕਾਂਜੋਲੀਆ, ਅਰਚਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਐਨ. ਸਾਈ ਵਿਨੋਦ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਪੀ, ਮਿਸ ਵਰਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨੰਦ ਦਿਲੀਪ ਲੰਗਡੇ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ, ਆਦਿਤਿਆ ਅਨਿਰੁਧ ਪਾਂਡੇ, ਭਰਤ ਬਗਲਾ, ਸੌਰਵ ਸਿੰਘ, ਕਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸਿਜ਼ ਸ੍ਰਾਤੀ ਘਿਲਡਿਯਾਲ, ਮਿਸ ਦੀਪਾਬਾਲੀ ਦੁੱਤਾ, ਸਬਰੀਸ਼ ਸੁਬਰਮਾਣੀਅਨ, ਮਿਸ ਸਾਰਿਕਾ ਐਸ ਜਾਜੁਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਸੋਨਕਵਾਡੇ, ਯੁਗ ਚੌਧਰੀ, ਐਡਵੋ. ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ. ਦੋਵੇਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ 27ਵੇਂ ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੁਣੇ ਦੇ ਖਾਸ ਜੱਜ ਨੇ ਅਵੈਧ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1967 ("1967 ਐਕਟ") ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕੋ ਤਾਰੀਖ ਅਰਥਾਤ 15ਵੇਂ ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ.

2. ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕੋ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ("ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.") ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ. ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ 121, 121ਏ, 124ਏ, 153ਏ, 505(1)(ਬੀ), 117, 120ਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ("1860 ਕੋਡ") ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 13, 16, 17, 18, 18ਬੀ, 20, 38, 39 ਅਤੇ 40 ਦੇ 1967 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹਨ. ਜਿਥੇ ਵੀ ਆਤੰਕ ਰੋਕਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਜਾਂਚ ਨਿਯਮਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਕਟ, 2008 ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ("ਐਨ.ਆਈ.ਏ.") ਨੂੰ 24ਵੇਂ ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ. ਮਾਮਲਾ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀ ਨੰਬਰ 01/2020/ਐਨ.ਆਈ.ਏ./ਐਮ.ਯੂ.ਐਮ. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਨਟਰਾਜ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਜੋ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 4/2018 ਹੈ ਜੋ ਕਿ 8 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਰਾਮਬਾਗ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਪੁਣੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਇੱਕ ਤੁਸ਼ਾਰ ਰਮੇਸ਼ ਦਾਮਗੁੜੇ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਵਾਡਾ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ 31 ਦਸੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਹੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਆਯੋਜਕ: ਏਲਗਾਰ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਕਬੀਰ ਕਲਾ ਮੰਚ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਸਾਊ ਸੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀਆਂ। ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਕਸਾਊ ਸਨ। ਭੀਮਾ-ਕੋਰੇਗਾਂਵ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਿੰਸਾ, ਅਗਜਨੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਕਬੀਰ ਕਲਾ ਮੰਚ ਦੇ ਛੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 639 ਦੇ 2023 ਦੇ ਉਦਭਵ ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ, (2) ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਡਲਿੰਗ, (3) ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸੁਧੀਰ ਧਵਾਲੇ, (4) ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਹਰਸ਼ਾਲੀ ਪੋਤਦਾਰ, (5) ਪੁਣੇ ਦੇ ਸਾਗਰ ਗੋਰਖੇ (ਜਿਸਨੂੰ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਗਰ ਗੋਰਕੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), (6) ਪੁਣੇ ਦੇ ਦੀਪਕ ਢੇਂਗਲੇ, (7) ਪੁਣੇ ਦੇ ਰਮੇਸ਼ ਗਾਈਚੋਰ ਅਤੇ (8) ਪੁਣੇ ਦੀ ਜਯੋਤੀ ਜਗਤਾਪ। ਸ਼ੋਮਾ ਸੇਨ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਸੀਤਾਰਾਮ ਰਾਉਤ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ 6 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ ਲਈ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਮਗਰੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ("ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ.") ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਲੋਨਡ ਕਾਪੀਆਂ

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੋ 15ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧੀਰ ਧਵਲੇ, ਸੁਨੀਰਾ ਗਾਡਿੰਗ, ਸ਼ੋਮਾ ਸੇਨ, ਮਹੇਸ਼ ਰਾਉਤ ਅਤੇ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫਰਾਰ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਨਟਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਰਾਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ,

ਮਿਲਿੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬਡੇ, ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ/ਕਾਰਜਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ 28ਵੀਂ ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਡਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤਤਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ 22ਜੂਨ 2009 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(m) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕੈਡਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਫੇਰੇਰਾ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਏ.ਡੀ.ਐਫ. ਵਜੋਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਾਂਗੇ), ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 640 ਦੇ 2023 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੀ. ਵਰਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਨਨ ਗੋਂਜਾਲਵਸ (ਵੀ.ਜੀ. ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸ ਰੈਬੇਕਾ ਜੌਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਪੀ. ਵਰਵਰ ਰਾਓ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 10ਵੀਂ ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 1ਲੀ ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ "ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ" 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ 7ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੌਤਮ ਨਵਲਖਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਰੇਲੂ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 21ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ, 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 9ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ, ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬਡੇ, ਗੌਤਮ ਨਵਲਖਾਨ, ਹੈਨੀ ਬਾਬੂ, ਸਾਗਰ ਗੋਰਖੇ, ਰਮੇਸ਼ ਗਾਇਚੋਰ, ਜਯੋਤੀ ਜਗਤਾਪ, ਸੋਮਾ ਸੇਨ (ਜੋ ਕਿ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਅਤੇ ਮਿਲਿੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬਡੇ (ਜੋ ਕਿ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਨੂੰ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਅਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਸੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਰੇ ਹੋਏ ਮਿਲਿੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬਡੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬਡੇ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 18ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2022. ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਂਚ 25 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ। ਵੀ.ਜੀ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ, ਇੱਕ ਲੇਖਕ, ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ। AF ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸੀ ਵਕੀਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਟੂਨਿਸਟ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਵਜੋਂ ਵੀ.

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ [ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 260/2018- ਰੋਮਿਲਾ ਥਾਪਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ]। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਦਾਸ ਭੀਮਾ ਕੋਰੇਗਾਂਵ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 28ਵੇਂ ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ (2:1 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ) ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਖੋਜ ਜਾਂ ਟਿੱਪਣੀ, ਜਿਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਪਾਬੰਦੀ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43D (5) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ [(2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 713] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਜਬੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕਵਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸੇ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਾਹਾ ਫੈਸਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 100] ਅਤੇ ਅੰਘੇਸ਼ ਹਰੀ ਸੋਨਕਾਕੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 723] ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ, ਸਾਗਰ ਤਾਤਜਾਰਾਮ ਗੋਰਖੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(2021) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 725] 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਅਜੇ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ 23 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਉਸੇ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦਾ ਕੇਸ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਚਰਣ ਵਿੱਚ। ਡਾ. ਅਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

8.ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਿਰਫ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1987 (ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਤਾਂ ਤਦ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਜੱਜ-ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਰੂਪ ਭੂਇਆਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [2023 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 338] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਧਾਰਾ 13 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹਨ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਅੰਦਰ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ. ਇਹ 1860 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ ਕੋਡ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 (“1973 ਕੋਡ”) ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਨ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੱਚ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾਏਗੀ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ-ਬਨਾਮ ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ [(2019) 5 SCC 1]। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"23. ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ

ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਟਾਡਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਵਿੱਚ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖਾਸਕਰ, ਟਾਡਾ, ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਸ ਅਤੇ ਸਾਇਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1985 ਵਰਗੇ ਖਾਸ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਇ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ "ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ" ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ "ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸੱਚਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, 'ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ' ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਿਤ ਅਤੇ ਜਿੱਤੇ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਸ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਖੰਡਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਇ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ "ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ" ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹਲਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ "ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ" ਮੰਨਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਰ ਖਾਸ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪੱਧਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਹਨ, 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੀ ਫਰੇਮਿੰਗ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨਾਲੋਂ ਹਲਕਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਰੰਜੀਤਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [(2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 294 : 2005 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1057], ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 36 ਤੋਂ 38 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 316-17)

"36. ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਲੋੜ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ?

37. ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਣੇ ਕੇਵਲ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਨਿਰਣਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ।

38. ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਧੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਵਤ: ਉਹ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ 'ਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇ।

...ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੀਧੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਸੀ।"

ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੈਰਾ 44 ਤੋਂ 48 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੀ.ਪੀ. 318-20)

"44. ਸੈਕਸ਼ਨ 21(4) ਦੀ ਵਰਡਿੰਗ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਮਾਣ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21(4) ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ। ਚੂੰਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰਵ ਵਿਹਾਰ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

45. ਇਹ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ

ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਕਿ ਬੇਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

46. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਤੌਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵੱਡੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, MCOCA ਵਰਗੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਬੇਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ।

47. ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ [2004] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528 : 2004 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1977] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ : [ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 537-38, ਪੈਰਾ 18]

'18. ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਰਾਣ ਬਨਾਮ ਰਾਮਬਿਲਾਸ [2001] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 338: 2001 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1124] ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 344, ਪੈਰਾ 8)

'8....ਕਾਰਣ ਦੇਣਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣ-ਅਵਗੁਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਬੇਲ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। .... ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੇਲ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।'

ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਥਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ- ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਜਾਂ ਭਰਮਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ. ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਵਿੱਖ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਵਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਦ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਜਵਾਬਦਾਤਾ।'

48. ਜਯੇਂਦਰ ਸਰਸਵਤੀ ਸਵਾਮੀਗਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ (2005) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 13 : 2005 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 481] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ [ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 21-22, ਪੈਰਾ 16] .....

“ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ[(1962) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 622 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 253 : (1962) 1 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 215] ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਯੂ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118 : 1978 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 41] ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹਨ — ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ; ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਹੋਣਾ; ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਉਚਿਤ ਡਰ; ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

10. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਂਗੇ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਸੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਜ਼ਮਾਨਤ-ਪਾਬੰਧੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ/ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵੀ.ਜੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 2002 ਵਿੱਚ ਵੀ.ਜੀ. ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। 2002 ਤੋਂ 2007 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਵੀ.ਜੀ. ਅਤੇ ਏ.ਐਫ. ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, 2002 ਵਿੱਚ ਵੀ.ਜੀ. ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

11. ਇਸ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ: -

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ.- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਕੁਝ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ,-

xxxxxxxxxx

(k) "ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦ" ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

xxxxxxxxxx

(m) "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਜੋ [ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ] ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇੱਕੋ ਨਾਮ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

13. ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ.—(1) ਜੋ ਕੋਈ—

(a) ਭਾਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਮਿਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਕਾਲਤ, ਉਕਸਾਉਣਾ, ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,

(2) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ, ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਨੀਯ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਧੀ, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

15. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।— (1) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਾਵਰਨਟੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ,—(i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ, ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ; ਜਾਂ

(ii) ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼; ਜਾਂ

(iii) ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ; ਜਾਂ

(iiia) ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਕਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਰੰਸੀ, ਸਿੱਕਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ; ਜਾਂ

(iv) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਏ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ; ਜਾਂ

(b) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਹਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ [ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ] ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ,—

(a) "ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਜਪਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ;

(b) "ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਕਲੀ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਨਕਲੀ ਮੁਦਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਸੂਚਿਤ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੁਦਰਾ ਤੀਜੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੀਚਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।]

(2) ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਧੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ।

16. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।—(1) ਜੋ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ,—

(a) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ; (b) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

17. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ।—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਰੋਤ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਧਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਧਨ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਿਆਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ,—

(ਅ) ਉੱਥੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ, ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਬ) ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਨਕਲੀ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਚਲਣ ਰਾਹੀਂ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਇਕਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

18. ਸਾਜ਼ਿਸ਼, ਆਦਿ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਿਆਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

18ਏ. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੈਂਪ ਜਾਂ

ਕੈਂਪ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਿਆਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

18b ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।—ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਿਆਬਲ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।—ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਿਆਬਲ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

38 ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ।—(1) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ—

(a) ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ; ਅਤੇ

(b) ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।

(2) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਦੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

39. ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ।—(1) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ,— (a) ਜੋ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ,—

(i) ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਣਾ, ਅਤੇ

ਸਮਰਥਨ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਜੋ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ—

(i) ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ

(ii) ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ

(iii) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਜੋ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੋਵੇ।

(2) ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਰਥਨ ਸਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਉਹ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੋਵੇਗਾ।

40. ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ।—(1) ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ,—

(a) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[2023] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 893

ਵਰਨਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਅਨੁਸਾਰ.

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ—

(ਅ) ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ, ਉਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ਬ) ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਨਕਲੀ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਚਲਣ ਰਾਹੀਂ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

(2) ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

43ਡੀ. ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੋਧਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ।—(1) ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ "ਪਛਾਣਯੋਗ ਕੇਸ" ਨੂੰ ਉਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ,—

(ਅ) "ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ", "ਨੱਬੇ ਦਿਨ" ਅਤੇ "ਸੱਠ ਦਿਨ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ "ਤੀਹ ਦਿਨ", "ਨੱਬੇ ਦਿਨ" ਅਤੇ "ਨੱਬੇ ਦਿਨ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਬ) ਪਰੋਵੀਸੋ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪਰੋਵੀਸੋ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਭਾਵ:—

"ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ (3) ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 268 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਕਿ—

(a) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ

(i) "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਨੂੰ "ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ," ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

(ii) "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼" ਨੂੰ "ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ," ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

(b) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ, "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਨੂੰ "ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ," ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

(4) ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਮਾਨਤ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਮਾਨਤ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ, ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ ਹੈ।

(6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਨ।

(7) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ।"

12. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 17.5, 17.9, 17.10, 17.11, 17.15 17.18 ਅਤੇ 17.19 ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰ-ਅਲੀਆ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 21 ਫਰਵਰੀ 2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“17.5 ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਿਰਫ ਦੋ

ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਵਿਨਾਸਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਧੀਰ ਧਵਲੇ, ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ, ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਡਲਿੰਗ, ਮਹੇਸ਼ ਰਾਉਤ ਅਤੇ ਸ਼ੋਮਾ ਸੇਨ ਨੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਾਜਿਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ।

ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੀ ਕਹੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਰਵਰ ਰਾਓ, ਨੰਬਰ 2 ਵਰਨਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ, ਨੰਬਰ 3 ਅਰੁਣ ਫੇਰੇਰਾ, ਨੰਬਰ 4 ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਉਹ ਥਾਂਵਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਸਬੂਤ ਸੰਭਵਤ: ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ 28/08/2018 ਨੂੰ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ।

17.9 ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਰਨਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ ਨੰਬਰ 3 ਅਰੁਣ ਫੇਰੇਰਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ 4 ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੈਡ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਅਗਾਊ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਕੇ ਬੈਂਡ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

17.10 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਰਨਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਲੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਨੰ.1007 ਅਪਰਾਧ ਅਧੀਨ 10,13,16,17,18,20,23,40(2) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 25(1-B) ਆਰਮਸ ਐਕਟ, 6(b) ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਐਕਟ, 4(b), 5 ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟੈਂਸਜ਼ ਐਕਟ 120-B, 121-A ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਰਨਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ।

17.11 ਕਿਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. (ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਵਕੀਲ ਸੰਘ) ਮਨਾਹੀਯ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦਾ ਅਗਵਾਈ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਮਨਾਹੀਯ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਰੁਣ ਫੈਰੀਰਾ, ਨੰਬਰ 4 ਸੁਧਾ ਭਰਦਵਾਜ ਅਤੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਾਡਲਿੰਗ ਇਸ ਅਗਵਾਈ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਉਹ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਅਗਵਾਈ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਗਵਾਈ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

17.15. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01 ਤੋਂ 04 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨਾਹੀਯ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭੂਮਿਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਵਾਈ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਵਤੰਤਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਵਕੀਲ ਸੰਘ (ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ.), ਅਨੁਰਾਧਾ ਗਾਂਧੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕਮੇਟੀ (ਏ.ਜੀ.ਐਮ.ਸੀ), ਕਬੀਰ ਕਲਾ ਮੰਚ, ਪੀੜਤ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ (ਪੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ) ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਹੇਠ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

17.18. ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01 ਤੋਂ 04 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਮਨਾਹੀਯ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਡੀ, ਦੇਸ਼ਵਿਆਪੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਉਲਟਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਅਤੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਹੈ।

17.19. ਕਿਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਰਵਰ ਰਾਓ, ਦੋਸ਼ੀ

ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਅਤੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਾਡਲਿੰਗ ਨਾਲ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ

ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੂਮਿਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.(ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 04 ਵਰਨਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 03 ਅਰੁਣ ਫੇਰੇਰਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਸੁਨੇਹੇ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ, ਉਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਨ੍ਵਹ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਰਵਰ ਰਾਓ, ਸੁਧੀਰਾ ਗਾਡਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕਾਂ, ਪੈਂਡਰਾਈਵਾਂ, ਮੈਮੋਰੀ ਕਾਰਡਾਂ, ਮੋਬਾਈਲਾਂ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.(ਮਾਓਵਾਦੀ) ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ, ਕਾਗਜ਼ਾਤ, ਫੋਟੋਆਂ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜੋ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ।

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰਨ)

13. ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਰੱਖਿਆ ਗਵਾਹ ਜੋ ਮਾਓਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 2002 ਵਿੱਚ ਵੀ.ਜੀ. ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ 2002 ਤੋਂ 2007 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ.ਜੀ. ਅਤੇ ਏ.ਐਫ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਸੰਭਵਤ: ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਸੰਗਠਨ ਦੇ। ਇਹ ਬਿਆਨ 27 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਖਿਆ ਗਵਾਹ ਨੇ 27 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਏ.ਐਫ. ਦੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ 2012 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਦੀ ਸਤੰਬਰ 2017 ਵਿੱਚ "ਵਿਰਸਮ" ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇੱਕ ਕੁਮਾਰਸਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ 2 ਨਵੰਬਰ 2018 ਅਤੇ 23 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ.ਜੀ. ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੀ.ਜੀ. ਏ.ਐਫ. ਬਾਰੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਘੁਸਪੈਠ" ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੈਡਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਏ.ਐਫ. ਨੂੰ 2003-2007 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਤੀਜਾ ਗਵਾਹ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ '

14. ਵੀ.ਜੀ. ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 1967 ਦੇ ਐਕਟ, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ 1959, ਅਤੇ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵਜ਼ ਐਕਟ 1884 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ 19 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 19 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 17 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 257/11 ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (1ਬੀ)(ਬੀ), 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 10(ਏ)(ਆਈ) ਅਤੇ 13(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵਜ਼ ਐਕਟ 1884 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(ਬੀ), ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1908 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4(ਬੀ) ਅਤੇ 5 ਅਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 10 (ਏ)(ਤੀਜੀ)(ਚੌਥੀ), (ਬੀ)(ਆਈ), 16, 17, 18, 20 ਅਤੇ 23 ਅਤੇ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 120ਬੀ ਅਤੇ 121ਏ ਅਧੀਨ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਵੀ.ਜੀ. ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ

ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 261/10 ਹੈ ਜੋ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

15. ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਕੁਝ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਂਗੇ। ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਪਾਰੀ ਪਾਸੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ..

ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਜੇਕਰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਡੀ ਦੇ ਪਾਬੰਧਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ ਕੁਝ ਸਬੂਤ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਅਪਰਿਹਾਰਯ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

16. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜੋ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 121ਏ, 117 ਅਤੇ 120ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਾਹੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਕੈਡਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18ਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰ ਮਨਾਹੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੀ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 38 ਅਤੇ 39 ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਸਨ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ ਸੀ ਦੋਨਾਂ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਪਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 15ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।

17. ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਖੋਜਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਜਿਸ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਹਿਤ, ਪੈਂਫਲੈਟ ਆਦਿ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੀਆਂ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਾ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ ਪੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਨਾਮ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਾ “ਆਰ-6” ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਏ.ਐਫ. ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਰੈਡੀਕਲ ਸਟੂਡੈਂਟ ਯੂਨੀਅਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ।

18. ਦੂਜਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ ਜੋ 18ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਾ “ਆਰ-10” ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ “ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼” ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ “ਆਰ” ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ “ਆਰ” ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਧੀਰੇ-ਧੀਰੇ ਆਕਾਰ ਲੈ ਰਹੀ “ਦੋ-ਲਾਈਨ ਸੰਘਰਸ਼” ਬਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਚਿੰਤਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦਾ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਏਜੰਸੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰ ਮਨਾਹੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਸਨ।

19 ਤੀਜਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ ਜੋ 25 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ “ਆਰ-12” ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ “ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼” ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਡਲਿੰਗ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸੰਬੋਧਨ “ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰੇਂਦਰ” ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ‘ਵਰਨਨ’ ਅਤੇ ‘ਅਰੁਣ’ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਹੈ ਜੋ ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੀਜੀ ਬਾਰੇ, ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ “ਕਾਮਰੇਡ ਜੀ” ਨੂੰ ਵਰਨਨ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਏਪੀਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਏਐਫ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕ ਬਿਨਾ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ “ਆਰ-4” ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਰੇਂਦਰ ਨੂੰ ਦਰਸੂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਅਡਰੈਸੀ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਪੱਤਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ 5 ਨਵੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ “ਆਰ-5” ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾ (ਆਈਏਪੀਐਲ) ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਰੁਣ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਏਜੰਸੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈਏਪੀਐਲ - ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਏਐਫ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਸੁਰੇਂਦਰ ਨੂੰ 16 ਜੁਲਾਈ 2017 (“ਆਰ-7”) ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰੁਣ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਰਜ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ, ਏਐਫ ਅਤੇ ਵੀਜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਹੈ। ਅਨੁਬੰਧ “ਆਰ-22” ਵਿੱਚ ਅਗਲਾ ਪੱਤਰ ਸੁੱਧਾ ਧਰਾਦਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ “ਊਥਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਿਲਾਫ ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ” ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰੁਣ ਨੇ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ ਅਨੁਬੰਧ “ਆਰ-14” ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੰਤਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਮਰੇਡ ਮੋਨੀਬਾਈ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰੋਲੇਤਾਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ 50ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ (ਬੰਬਈ) ਵਿੱਚ ਨਕਸਲਾਈਟ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਵਿਧ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਲਾਮੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਰੁਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

21. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਦੇ ਲੈਪਟਾਪ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਨੁਬੰਧ “ਆਰ-3”)। ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਨੁਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਸੁਰੇਂਦਰ=ਆਰ=2.5ਐਲ ਮਿਲਿੰਦ ਤੋਂ

ਸ਼ੋਮਾ ਅਤੇ ਸੁਧੀਰ = ਆਰ ਅਤੇ ਡੀ = 1ਐਲ ਸੁਰੇਂਦਰ ਤੋਂ

ਅਮਿਤ ਬੀ = ਆਰ = 1.5 ਸੀਪੀਡੀਆਰ ਕੈਨਵਾਸਿੰਗ ਲਈ

ਅਤੇ ਟੀ = ਆਰ = 90ਟੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਤੋਂ (ਮਿਲਿੰਦ ਰਾਹੀਂ)

ਮੈਂ ਖੁਦ = ਆਰ = 1.8ਐਲ ਕਾਮ ਮਨੋਜ ਤੋਂ

ਅਰੁਣ = ਆਰ = 2ਐਲ ਕਾਮ ਡਾਰਸੂ ਤੋਂ

ਵੀਵੀ = ਆਰ = 5ਐਲ ਕਾਮ ਜੀ ਤੋਂ।”

22. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਭਿੰਨ ਸਾਹਿਤ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਏ.ਐਫ. ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਅਤਿ-ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ, ਟੈਬਲੇਟਾਂ, ਪੈਨ ਡਰਾਈਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਵਸਤੂਆਂ ਵਰਗੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ

ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਏ.ਐਫ. ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ AF ਅਤੇ VG ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਾਲ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ।

23.ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹੂਹ ਅਹਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਖੰਡਿਤ ਨਾ ਹੋਏ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [2022 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੰਮ 5174] ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ 1967 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ.ਐਫ. ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ। ਬੰਮਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 18 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ [ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿ) ਨੰਬਰ 11345/2022] ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਨੇ 25 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

24. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਾਵ ਜਿਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਅਭਿਯੋਜਨ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਸਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਚੁਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਤੀਜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ.ਐਫ. ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਪਾਰਟੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ

ਬੈਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਜਾਂ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਏ.ਐਫ. ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜੋ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ 16, 17, 18, 18B, 20, 38, 39 ਅਤੇ 40। ਅਸੀਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨੇਚਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਬਣਾਏ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਹਨ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਂਗੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

25. ਧਾਰਾ 16 ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਹਰਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।

26. ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ, 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇ। ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਧਾਰਾ 15(1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਾਹਿਤ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖੁਦ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1)(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸੱਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

27. 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਧਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਫ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ। ਡਾ. ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮੰਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"42. ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੁ. 90,000/- ਆਨੰਦ ਟੀ. (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਸੁਰੇਂਦਰ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਵਲੋਂ, ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਸੀ, ਮਿਲਿੰਦ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 02.01.2018 ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਮੀ ਹੈ। ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਨੰਦ ਟੀ. ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਿੰਦ ਤੋਂ ਰੁ. 90,000/- ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ 02.01.2018 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਾਤੇ ਦਾ ਬਿਆਨ 2016 ਜਾਂ 2017 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ; ਭਾਵ; ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 2016 ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਖਾਤੇ17" ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 2017 ਲਈ ਖਾਤੇ"। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਣ ਲਈ ਕਿ ਆਨੰਦ ਟੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਸਤਖਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਲੈਪਟਾਪ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਆਨੰਦ ਟੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਡਲਿੰਗ ਤੋਂ ਰੁ. 90,000/- ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਵਲੋਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

28. ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਣਨਾਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਸੁਰੇਂਦਰ ਨੂੰ 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ' ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਖਰਚੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਐਫ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ "ਆਰ-19" ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਿਨ ਦਾ ਨਾਮ, ਜਿਸਦਾ ਉਪਨਾਮ ਭੇਕੇ ਹੈ, ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਅਰੁਣ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ) ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦਰਸੂ ਤੋਂ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਧਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 5ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2017 ("ਆਰ-5") ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਸੰਚਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਦਰਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਫ ਨੂੰ ਕੋਈ

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਡਾ. ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦ੍ਧ੍ਰਿਤ ਅੰਸ਼ 'ਤੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਐਫ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

29. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰੋਪ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤੀ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 18ਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਰੋਕੂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਨ।

30. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਬੌਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਾ. ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ: ਉਪਰੋਕਤ ਸਜ਼ਾ। ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਏਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

31. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੌਣ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਏ.ਐਫ. ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਾਹੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਏ.ਐਫ. ਅਤੇ ਵੀ.ਜੀ. ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਬੰਧ 2002-2007 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਆਈ.ਏ.ਪੀ.ਐਲ. ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

32. "ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਕੇ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ

ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦ" ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(ਐਮ) ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਰਨਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਅਨੁਸਾਰ।

ਇੱਕੋ ਨਾਮ ਹੇਠ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

33. 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਟਾਈਟਲ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਪਰਾਧ" ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। “ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ” [ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1ਐਮ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ], ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਇਸਤਲਾਹ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਕੇ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ 'ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

34. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਅਧੀਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕੀਏ।

35. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਿਤੇਂਦਰ ਵਿਸ਼ਨੂ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ -ਬਨਾਮ- ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [(1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602], ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ, ਵਕੀਲ -ਬਨਾਮ- ਜਿਤੇਂਦਰ ਭੀਮਰਾਜ ਬਿਜਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [(1990) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 76] ਅਤੇ ਉਮਰਸ਼ਾਹ ਦਾਊਦਭਾਈ ਮੇਨਨ ਅਤੇ ਹੋਰ -ਬਨਾਮ- ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜ [(1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271], ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਤਨਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇ, ਉਤਨਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1987 ਅਧੀਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

36. ਜਹੂਰ ਅਹਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਤਾਲੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਸੱਚ" ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਜਿਤ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਲਿਪਤਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ "ਟੈਸਟ" ਤਬ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਤਹੀ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਣੀ-ਸੁਣਾਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਇਸ "ਸੰਘਰਸ਼" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

37. ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

38. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਅਤੇ 39 ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ" ਵਾਕ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43D (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

39. ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਬਿਹਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 40 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਰੋਕੂ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।

40. ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ 1985 ਦੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਇਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਖਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੂੰ, 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਥੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

41. ਹੁਣ ਅਸੀਂ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਮੁੜਾਂਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਹੈ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 13, ਅਤੇ 1860 ਕੋਡ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ

ਪੈਮਾਨਾ ਹਲਕਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਂਜੇਲਾ ਹਰੀਸ਼ ਸੋਨਟਾਕੇ (ਸੁਪਰਾ), ਦੇਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇ.ਏ. ਨਜੀਬ (ਸੁਪਰਾ), ਵਿਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 43D (5) ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।42. ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਡਰ ਟਰਾਇਲ, ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਖਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼. ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੇ.ਏ. ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਨਜੀਬ (ਸੁਪਰਾ), ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਹੈ ਟੈਸਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਘੱਟ-ਸੰਭਾਵੀ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ।

43. ਜਹੂਰ ਅਹਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਤਾਲੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਯੇਂਦਰ ਸਰਸਵਤੀ ਸਵਾਮੀਗਲ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ ((2005) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 13) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1982 ਐਸ.ਸੀ. 253) ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜ ([1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118) ਵਿੱਚ, ਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜੁੜੇ ਹਾਲਾਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਹੋਣਾ; ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਉਚਿਤ ਡਰ; ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਕਸਟਾਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 21 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਬੇਸ਼ੱਕ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਕੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ 1860 ਦੀ ਕੋਡ ਅਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀਆਂ।

44. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੀ.ਜੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ 167 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

45. ਅਸੀਂ ਤਦਨੁਸਾਰ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਕੇਸ(s) ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਸਮਝੇ। ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ:- ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕੇ।

(a) ਵਰਨੋਨ ਗੋਨਸਾਲਵੇਸ, ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 639 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2023 ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਫਰੇਰਾ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 640 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2023, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ।

(b) ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨਗੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਲ ਹੈ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਨ.ਆਈ.ਏ

. (c) ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ NIA, ਉਹ ਪਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿਣਗੇ। (d) ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ.

(e) ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਚਾਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

(f) ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਦਿਨ ਦੇ 24 ਘੰਟੇ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ੋਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਟਿਕਾਣਾ.

(g) ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਾਰ ਜਦੋਂ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਹਿਣਗੇ, ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ।

46. ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਭਿਯੋਜਨ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਪੀਲਕਾਰ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

47. ਅਪੀਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

48. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate